

Foto: Øystein Paulsen

Status og råd

I Nordsjøen deles dypvannsreke i tre bestander: én i Norskerenna/Skagerrak, én på Fladengrunn og én i Farndypet. De to sistnevnte er små og har ikke vært fisket de siste årene.

Havforskningsinstituttet har et årlig reketokt i Skagerrak/Norskerenna for å beregne størrelsen på denne bestanden. I 2006 ble tidspunktet for toktet endret til første kvartal, fordi dette gir gode estimater både av rekruttering (antallet 1-årige reker) og mengden eggberende hunner.

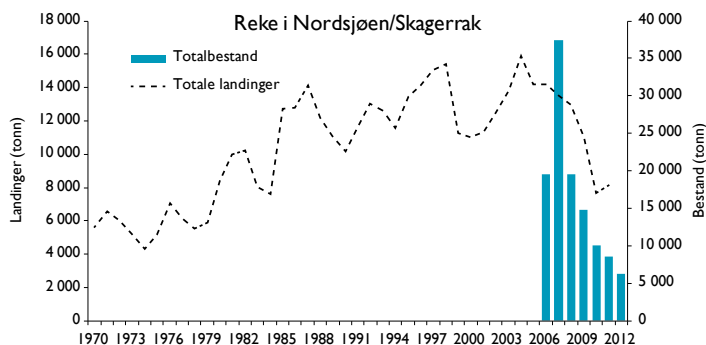
Rådgivningen baserer seg på fiskeristatistikk og toktdata som viser at rekebestanden har minket fra 2007 til 2012. Nedgangen skyldes lav rekruttering i 2008–2011. I 2012 var imidlertid rekrutteringen av 1-årige reker god, og fisket tok seg opp høsten 2012. For 2013 er likevel rådet fra ICES at landingene reduseres ytterligere. Fra og med 2013 vil en ny lengdebasert modell bli tatt i bruk i rådgivningen på reke i Skagerrak og Norskerenna.

Fiskeri

Rekefisket i Skagerrak og Norskerenna startet allerede på slutten av 1800-tallet. Det er Norge, Sverige og Danmark som fisker på denne bestanden, og totallandingene har variert mellom 10 000 og 16 000 tonn siden midt på 1980-tallet. Totallandingene minket fra 2004 til 2010, da det kun ble landet 7 700 tonn, de laveste landingene siden 1984. Nedgangen skyldes fall i landingene fra alle de tre landene. I 2011 ble det landet 8 100 tonn, en liten økning fra året før. Norge landet 4 801 tonn i 2011: 60 % fra Skagerrak og resten fra Norskerenna vest for Lindesnes. Dette er en liten økning fra 2010, men utgjør likevel, sammen med bunnåret 2010, de laveste landingene siden 1979. De norske landingene i Skagerrak økte jevnt fra 2001 til 2007, minket markant fra 2008 til 2010, for så å flate ut i 2011. I Norskerenna vest for Lindesnes har trenden vært minkende siden 2004, med en utflating i 2010–2011. I 2012 har norske fiskere landet rundt 4 500 tonn fra begge områdene, hvorav 78 % ble tatt i Skagerrak, hvor rekefisket tok seg opp høsten 2012. Den norske rekeflåten domineres av små trålere (10–15 m lengde), spesielt i det østlige Skagerrak.

Forvaltning

Siden 1992 har rekefisket i Norskerenna/Skagerrak vært kvoteregulert. Totalkvoten fordeles mellom Norge, Sverige og Danmark på grunnlag av historiske landinger. Norge får 55–60 %, mens Sverige får den minste kvoten (14–18 %). I 2011 var totalkvoten på 12 380 tonn, og av dette kunne Norge lande 7 452 tonn. Den norske kvoten har minket jevnt siden 2009, og var i 2012 på 5 855 tonn. Minstemålet er 6 cm. Minste lovlig maskevidde er 35 mm. Det er videre fastsatt hvor mye bifangst som kan leveres sammen med reke. Utkast er forbudt i norsk økonomisk sone.

Bestand og fangst av reke i Norskerenna og Skagerrak.

Stock size and landings of shrimps in the Norwegian Deep and Skagerrak.

Dypvannsreke – *Pandalus borealis*

Familie: Pandalidae

Maks lengde: 16 cm

Levetid: Tre år på Fladengrunn, fem år i Norskerenna

Leve- og gyteområde: Nord-Atlanteren

Gytetidspunkt: Oktober/november i Skagerrak/Norskerenna

Føde: Plankton, små bunndyr, døde plante- og dyrerester

Særtrekk: Reken starter livet som hann og skifter kjønn til hunn etter å ha gytt som hann i én til to sesonger

Nøkkeltall for Skagerrak og Norskerenna:

KVOTERÅD (2013): Reduserte fangster

KVOTE, TOTAL OG NORSK (2012): 10 115 og 5 855 tonn

FANGST, TOTAL OG NORSK (2011): 8 168 og 4 801 tonn. Foreløpige norske landingstall for 2012 er 4 569 tonn

NORSK FANGSTVERDI (2011): 234,3 mill. kroner

Fakta om bestanden:

Som det norske navnet tilsier, trives dypvannsreken best på dypt vann, vanligvis dypere enn 70 m. Den kan også forekomme så grunt som 15–20 m. Reken er en kaldtvannsart som er utbredt på begge sider av Nord-Atlanteren. Hos oss finnes den fra Skagerrak og nordover langs hele norskekysten til nord for Svalbard. Videre finnes den rundt Island og Jan Mayen, ved Grønland og langs østkysten av Canada. Dypvannsreke lever på leire- eller mudderholdig bunn, der den spiser små krepssdyr og børstemark samt næringsrikt mudder. Om natten stiger reken opp i vannsøylen for å beite på dyreplankton. Selv er den et viktig byttedyr for mange arter av bunnfisk, særlig torsk. I tillegg til vertikale vandringer, rapporterer rekefiskere i Skagerrak at hunnreke trekker inn på grunt vann om vinteren før eggene klekkes i mars. Hunnen har da gått med de befruktede eggene festet til svømmeføttene på bakkroppen siden gyttingen i oktober/november. De nyklekte larvene flyter fritt i vannet i 2–3 måneder før de bunnslår. Reken skifter skall når den vokser og har derfor ingen harde strukturer som kan brukes til aldersavlesing. I Norskerenna-/Skagerrak-bestanden kan man imidlertid identifisere tre til fire årsklasser ut fra lengden på reke, pga. lite overlapp i størrelsen. Dypvannsreken er en såkalt hermafrodit, dvs. at den er tvekjønnet. Den starter livet som hann og skifter kjønn til hunn etter å ha gytt som hann i én til to sesonger.